

***KUYUMCULUK MUHASEBESİ USUL VE ESASLAR
ÖZELLİK ARZ EDEN HUSUSLAR***

SUNUM PLANI

1

TANIMLAR

2

GELİR VE KURUMLAR VERGİSİ KAPSAMINDA YÜKÜMLÜLÜKLER

3

KATMA DEĞER VERGİSİ KAPSAMINDA YÜKÜMLÜLÜKLER

4

VERGİ USUL KANUNU KAPSAMINDA YÜKÜMLÜLÜKLER

5

DİĞER MEVZUAT KAPSAMINDA YÜKÜMLÜLÜKLER

6

MUHASEBE İŞLEMLERİ

TANIMLAR

KIYMETLİ MADENLER (*TPKH-32 Sayılı Karar Madde 2/j*)

ALTIN

GÜMÜŞ

PLATİN

PALADYUM

VERGİ USUL KANUNU KAPSAMINDA YÜKÜMLÜLÜKLER

**KIYMETLİ
MADEN**

```
graph TD; A([KIYMETLİ MADEN]) --> B([İŞLENMEMİŞ KIYMETLİ MADEN]); A --> C([İŞLENMİŞ KIYMETLİ MADEN]); B --> D([STANDART]); B --> E([STANDART DIŞI]);
```

**İŞLENMEMİŞ
KIYMETLİ
MADEN**

**İŞLENMİŞ
KIYMETLİ
MADEN**

STANDART

**STANDART
DIŞI**

TANIMLAR

Standart işlenmemiş altın: En az 995/1000 saflıkta, nitelikleri Bakanlıkça belirlenen **barlar veya külçeler** halindeki altını,

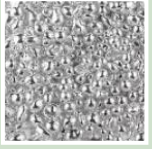

Standart dışı işlenmemiş altın: 995/1000'den **düşük** (995/1000 saflık hariç) saflıkta **külçe, bar, dore bar, granül, toz veya hurda** şeklindeki altını,

İşlenmiş altın: **İşçilik uygulanarak** ziynet veya süs eşyası haline dönüştürülmüş altını,

TANIMLAR

Standart işlenmemiş gümüş: En az %99,9 saflıkta, nitelikleri Bakanlıkça belirlenen bar, külçe veya granül halindeki gümüşü,

Standart dışı işlenmemiş gümüş: %99,9'dan düşük (%99,9 saflık hariç) saflıkta külçe, bar, dore bar, granül, toz veya hurda şeklindeki gümüşü,

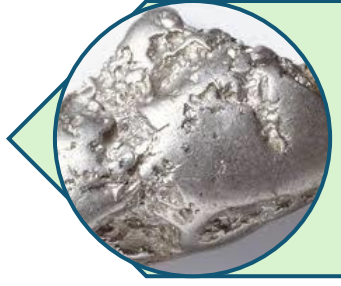
İşlenmiş gümüş: İşçilik uygulanarak ziynet veya süs eşyası haline dönüştürülmüş gümüşü,

TANIMLAR

Standart işlenmemiş platin:

En az %99,95 saflıkta, Bakanlıkça belirlenen barlar veya külçeler halindeki platini,

Standart dışı işlenmemiş platin:

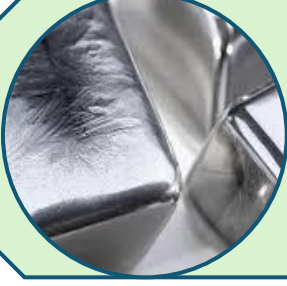
%99,95'den düşük (%99,95 saflık hariç) saflıkta külçe, bar, dore bar, granül, toz veya hurda şeklindeki platini,

İşlenmiş platin:

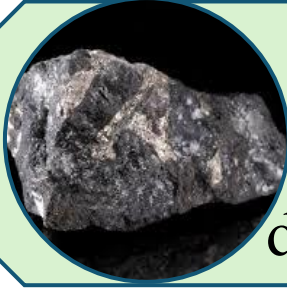
İşçilik uygulanarak ziynet veya süs eşyası haline dönüştürülmüş platini,

TANIMLAR

Standart işlenmemiş paladyum:

En az %99,95 saflıkta, nitelikleri Bakanlıkça belirlenen barlar veya külçeler halindeki paladyumu,

Standart dışı işlenmemiş paladyum:

%99,95'den düşük (%99,95 saflık hariç) saflıkta külçe, bar, dore bar, granül, toz veya hurda şeklindeki paladyumu,

İşlenmiş paladyum:

İşçilik uygulanarak ziynet veya süs eşyası haline dönüştürülmüş paladyumu,

TANIMLAR

KIYMETLİ TAŞLAR

(TPKH-32 Sayılı Karar Md.2/k)

Elmas

Pırlanta

Yakut

Zümrüt

Topaz

Safir

Zebercet

İnci

**GELİR VE KURUMLAR VERGİSİ
KANUNU KAPSAMINDA
YÜKÜMLÜLÜKLER**

GELİR VE KURUMLAR VERGİSİNDE YÜKÜMLÜLÜKLER

Kuyumculuk işletmelerinin de; Türkiye'deki diğer işletmeler gibi **Mükellef ve Sorumlu Sıfatıyla** vergi kanunları karşısında yükümlülükleri bulunmaktadır.

Eğer bir kuyumcu; Kuyumculuk faaliyetini **gerçek kişi** olarak sürdürüyor ise gelir vergisi kanununun 1. madde kapsamı çerçevesinde gelir vergisine tabi olacaktır.

Eğer bir kuyumcu; Kuyumculuk faaliyetini **tüzel kişilik** olarak sürdürüyor ise kurumlar vergisi kanununun 1. madde kapsamı çerçevesinde kurumlar vergisine tabi olacaktır.

GELİR VE KURUMLAR VERGİSİNDE YÜKÜMLÜLÜKLER

Gerçek kişi olarak faaliyet gösteren Kuyumculuk işletmeleri kazançlarını GVK. 37 Maddesi gereğince **TİCARİ KAZANÇ ESASINA** göre tespit ederler.

Tüzel kişilik şeklinde faaliyette bulunan kuyumculuk işletmeleri de kazançların KVK.6/2 Mad. Gereğince **TİCARİ KAZANÇ ESASINA** göre tespit ederler.

Kuyumculuk işletmeleri, tabi oldukları vergi türü kapsamına giren indirim, istisna, beyan, ödeme gibi tüm hükümlerine uymakla mükelleftirler.

KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU KAPSAMINDA YÜKÜMLÜLÜKLERİ

KDV KAPSAMINDA YÜKÜMLÜLÜKLER

**KDV Kanununun 17/4-g
maddesi uyarınca**

**Külçe altın, külçe gümüş
teslimleri**

**Kıymetli taşların 6362 sayılı
SPK'na göre**

**Türkiye'de kurulu
borsalarda işlem görmek
üzere ithali,**

Borsaya teslimi

**Borsa üyeleri arasında borsa
içinde el değiştirmesi**

KDV'den Müstesnadır

KÜLÇE ALTINDAN MAMUL EŞYADA KDV

Külçe altından (hurda altın dahil) altın mamulü veya altın ihtiva eden eşya **imalatı** ile uğraşanların **yaptıkları işler karşılığında aldıkları ücretler (işçilik)** katma değer vergisine tabidir.

KDV KAPSAMINDA YÜKÜMLÜLÜKLER

Kuyumcular tamamen KDV'nin kapsamı dışında bırakılmamıştır.

**KDVK 23. maddesi gereği kuyumcuların yapacakları teslimler
ÖZEL MATRAH ŞEKLİNE TABİDİR.**

Altından mamul veya altın ihtiva eden ziynet eşyaları ile sikke altınların teslim ve ithalinde **matrah**:

Külçe altın bedeli düşüldükten sonra kalan miktardır. (KDV 23/e Mad.)

KÜLÇE ALTINDAN MAMUL EŞYADA KDV

KDV Matrahı Hesaplama (Külçe Altından Mamul Eşya / Sikke Altın Teslimleri)

$$\text{KDV MATRAHI} = \text{Satış Bedeli} - \text{Külçe Altın Bedeli} \\ \text{BİST Son Kapanış} \times \text{Külçe Altın Miktarı}$$

Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasasında işlem yapılan
son resmi işgününde külçe altın için oluşan kapanış fiyatı

KÜLÇE ALTINDAN MAMUL EŞYADA KDV

ÖRNEK:

VERİLER	1. SATIŞ	2. SATIŞ
İŞLEM TARİHİ	12.09.2025	12.09.2025
İŞLEM SAATİ	16:45	18:05
SATIŞ TUTARI (KDV DAHİL)	78.000,00	78.000,00
ALTIN KURU	4.851,15	4.849,59
ALTIN AYARI	22	22
SATIŞ MİKTARI (GR)	15	15
HAS MİKTARI (15 Gr x 22/24)	0,916	
	13,74	13,74
KDV DEN İSTİSNA KÜLÇE ALTIN BEDELİ	66.654,80	66.633,37
KDV MATRAHI	9.454,33	9.472,19
KDV %20	1.890,87	1.894,44
TOPLAM	78.000,00	78.000,00

KÜLÇE ALTINDAN MAMUL EŞYADA KDV

Satış işlemine ait fatura örneği aşağıdaki gibidir. (VUK. 230. mad. faturada bulunması gereken mecburi unsurların bulunduğu varsayılmıştır.)

İLK SATIŞIN FATURASI							
Cinsi	Ayar	Miktar (Gram)	İşçilikli Gram Fiyatı	Tutar	Külçe		
					Gram	Fiyat	Tutar
Bilezik	22	15	5.200,00 ₺	78.000,00 ₺	0,916	4851,15	66.654,80 ₺
					KDV MATRAHI	9.454,33 ₺	
					KDV % 20	1.890,87 ₺	
11.9.2025 Tarihli KMP Altın Kapanış Kuru:				4.851,15	GENEL TOPLAM	78.000,00 ₺	
Yalnız, Yetmiş Sekiz Bin Türk Lirasıdır.							

KÜLÇE ALTINDAN MAMUL EŞYADA KDV

Satış işlemine ait fatura örneği aşağıdaki gibidir. (VUK. 230. mad. faturada bulunması gereken mecburi unsurların bulunduğu varsayılmıştır.)

İKİNCİ SATIŞIN FATURASI							
Cinsi	Ayar	Miktar (Gram)	İşçilikli Gram Fiyatı	Tutar	Külçe		
					Gram	Fiyat	Tutar
Bilezik	22	15	5.200,00 ₺	78.000,00 ₺	0,916	4.849,59	66.633,37 ₺
					KDV MATRAHI	9.472,19 ₺	
					KDV % 20	1.894,44 ₺	
12.9.2025 Tarihli KMP Altın Kapanış Kuru:				-	GENEL TOPLAM	78.000,00 ₺	
Yalnız, Yetmiş Sekiz Bin Türk Lirasıdır.							

GÜMÜŞTEN MAMUL EŞYADA KDV

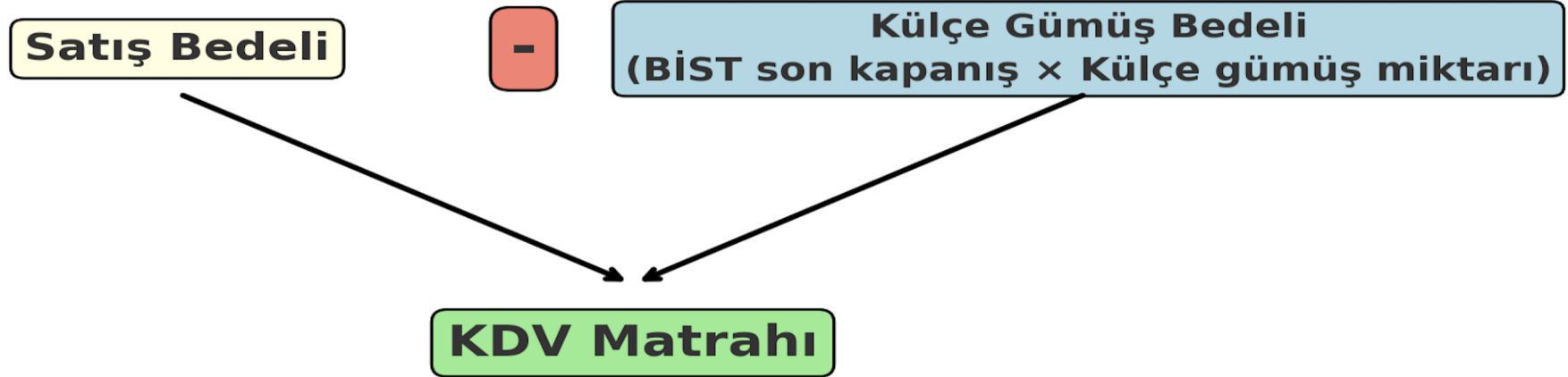
3065 sayılı Kanunun (17/4-g)maddesine göre külçe gümüş teslimleri **KDV'den istisnadır.**

- 3065 sayılı Kanunun (16/1-a) maddesi hükmü gereğince, **söz konusu istisna külçe gümüş ithalatında da uygulanır.**
- Gümüşten mamul veya gümüş ihtiva eden eşyalar ile sikke gümüş teslimlerinde de **özel matrah şekli uygulanır.**

GÜMÜŞTEN MAMUL EŞYADA KDV

KDV Matrahı Hesaplama (Gümüşten Mamül Eşya / Sikke Teslimleri)

Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasasında işlem yapılan **son resmi işgününde** külçe gümüş için oluşan kapanış fiyatı

KIYMETLİ TAŞLARIN İTHAL VE TESLİMİNDE KDV UYGULAMASI

Elmas

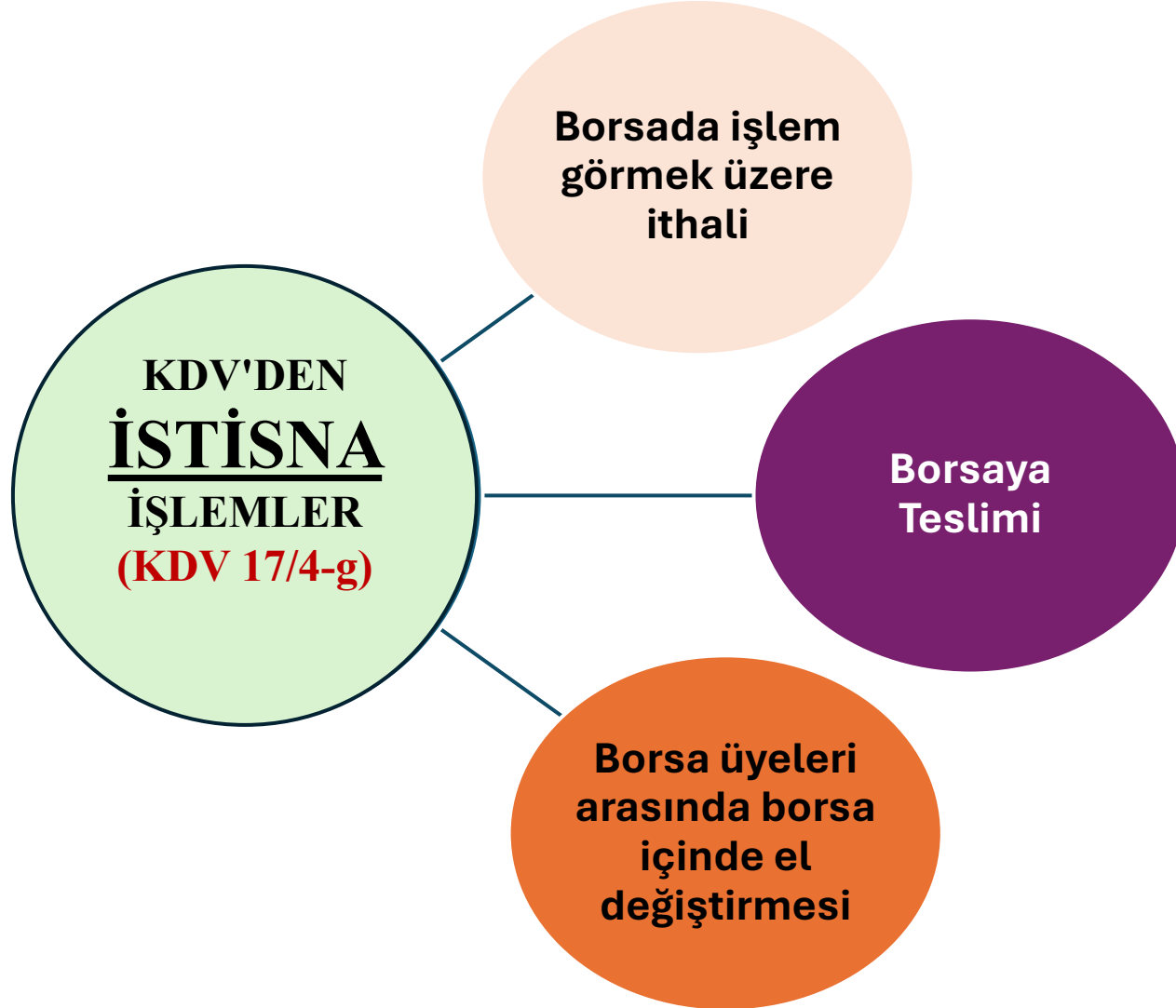
Pırlanta

Yakut

Zümrüt

Topaz

Safir

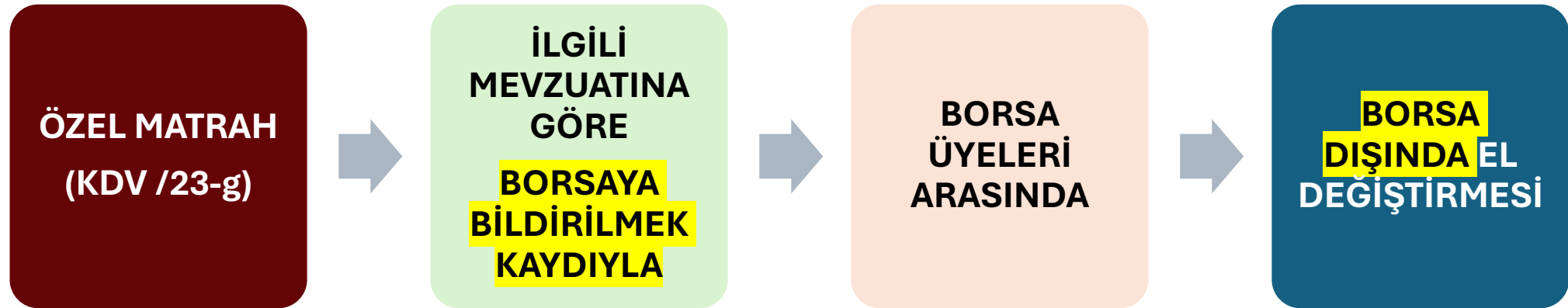

Zebercet

İnci

KIYMETLİ TAŞLARI İHTİVA EDEN VEYA BU TAŞLARDAN YAPILMIŞ EŞYA TESLİMLERİNDE KDV

TAŞ BEDELİ: Kıymetli taşın teslim tarihinde BİST Elmas ve Kıymetli Taş Piyasasında oluşan fiyatı esas alınır.

KIYMETLİ TAŞ VEYA KIYMETLİ TAŞ İHTİVA EDEN EŞYADA MATRAH

Teslim tarihinde **borsada fiyat oluşmaması** halinde **teslim tarihinden önceki son işlem günü itibariyle oluşan fiyat** esas alınır.

Düzenlenecek faturada, eşyanın KDV Hariç satış bedeli ile kıymetli taşın cins, adet, karat ve bedeli ayrıca yer alacaktır.

KIYMETLİ TAŞ VEYA KIYMETLİ TAŞ İHTİVA EDEN EŞYADA MATRAH

DİKKAT!

Külçe Altın ve Külçe Gümüş teslimlerinde matrahın, BİST’de işlem yapılan **son resmi iş günündeki KAPANIŞ fiyatı** esas alınarak belirlenirken,

Kıymetli Taşlar ihtiva eden veya bu taşlardan yapılmış eşyanın ithal ve teslimlerinde ise matrahın **teslim tarihindeki fiyatı** esas alınarak belirlenir.

KIYMETLİ TAŞLARIN İTHAL VE TESLİMİNDE KDV UYGULAMASI

KDV'YE TABİ İŞLEMLER

Borsaya üye **olmayanlar arasında** el değiştirmesi

Borsa üyeleri tarafından borsaya **üye olmayanlara** teslimi
(İlgili mevzuatına göre borsaya bildirilmesi hali dahil)

Borsaya **üye olmayanlar tarafından** borsa üyelerine teslimi,

Borsa üyeleri veya borsaya üye olmayanlar tarafından **nihai tüketiciye** teslimi

KIYMETLİ TAŞLARIN İTHAL VE TESLİMİNDE KDV UYGULAMASI

KDV'YE TABİ İŞLEMLER

**Borsa üyeleri tarafından borsada işlem
görmeyecek şekilde ithali**

Borsaya üye olmayanlar tarafından ithali

**Bu işlemlerde, kıymetli taş bedeli dahil toplam bedel üzerinden
(külçe altın ve/veya külçe gümüş bedeli hariç)**

KDV hesaplanacaktır.

KISMİ VERGİ İNDİRİMİ

İndirim hakkı tanınan işlemlerle indirim hakkı tanınmayan işlemlerin **bir arada yapılması halinde**, fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen KDV'nin ancak **indirim hakkı tanınan işlemlere isabet eden kısmı indirim konusu yapılır.**

(KDV 33/1 Mad.)

İndirim hakkı tanınan ve tanınmayan işlemleri birlikte yapan mükellefler, **alışlarında yüklendikleri vergileri**, herhangi bir ayırım yapmaksızın tamamen **o dönemde indirilebilir KDV hesabına intikal ettirirler.**

KISMİ VERGİ İNDİRİMİ

Daha sonra aynı dönemde, **toplam satışlar içinde indirim hakkı tanınmayan işlemlerin oranı** bulunur, bu oran, o dönemdeki toplam satışlar nedeniyle **yüklenilen vergilere uygulanarak**, istisna kapsamına giren işlemler dolayısıyla yüklenilen vergi miktarı hesaplanır.

İndirim hakkı tanınan ve tanınmayan işleri birlikte yapan mükellefler, **müşterek genel giderler ile amortismanına tabi iktisadi kıymetler nedeniyle yüklendikleri vergilerden**, indirim konusu yapılacak olanlar ile indirim konusu yapılmayıp, gider hesaplarına aktarılacak olanlar, **kısmi istisna kapsamındaki satışlarını toplam satışlara oranlayarak hesaplarlar.**

KISMİ VERGİ İNDİRİMİ

Kuyumculuk işletmeleri kısmi istisna kapsamında satışlarının yanında altından ya da gümüşten mamul ziynet eşyası da satmaları halinde **yüklendikleri KDV** tutarlarını **İSTİSNA KAPSAMINDAKİ SATIŞLARININ TOPLAM SATIŞLARA ORANINA GÖRE Daha Önce İndirim Konusu Yapılan Kdv'nin İlavesi** satırına dahil ederler.

Teslimleri **sadece KDV ye tabi işlemlerden** oluşan kuyumculuk işletmelerinde

KISMİ VERGİ İNDİRİMİ HESAPLANMASINDAN SÖZ EDİLEMEZ. (*)

(*) Altın ya da gümüşten mamul ziynet eşyalarının teslimi KDV'YE tabidir. Sadece matrahın belirlenmesi KDVK 23-e Mad. hükmünde tespit edilir.

KISMİ VERGİ İNDİRİMİ

ÖRNEK-1)

HASILAT BİLGİLERİ		
a	KÜLÇE ALTIN SATIŞLARI (KDVK-17/4-g)	4.877.474,69
b	ALTINDAN MAMÜL ZİYNET EŞYASI SATIŞLARI	2.450.000,00
c	GÜMÜŞTEN MAMÜL ZİYNET EŞYASI SATIŞLARI	1.280.000,00
d	TOPLAM SATIŞLAR (a+b+c)	8.607.474,69
KISMİ İSTİSNA KAPSAMINDA YAPILAN SATIŞLARIN TOPLAM SATIŞLARA ORANI HESAPLAMASI		
e	KISMİ İSTİSNA KAPSAMINDAKİ SATIŞLAR (KDVK-17/4-g)	4.877.474,69
f	TOPLAM SATIŞLAR	8.607.474,69
g	İSTİSNA SATIŞLARIN TOPLAM SAT. ORANI (e/f)	56,67%
İNDİRİLEMEMEYECİK KDV HESAPLAMASI		
h	ALIŞLAR NEDENİYLE İND KDV	122.000,00
ı	GENEL GİDERLER NEDENİYLE YÜKLENİLEN İND KDV	27.000,00
i	A.T.İ.K ALIMINDA YÜKLENİLEN KDV	350.000,00
j	İND KDV TOPLAMI (h+ı+i)	499.000,00
k	İLAVE ED. KDV (İNDİRİLEMEMEYECİK KDV-30/a) (ı+i) x g	213.629,20

KISMİ VERGİ İNDİRİMİ

ÖRNEK-2)

HASILAT BİLGİLERİ		
a	BORSA ÜYELERİNE KDVK-17/4-g KAPSAMINDA YAPILAN KIYMETLİ TAŞ SATIŞLARI	1.470.557,86
b	BORSAYA ÜYE OLMAYANLARA KIY. TAŞ SATIŞI	3.520.000,00
c	TOPLAM SATIŞLAR (a+b)	4.990.557,86
KISMİ İSTİSNA KAPSAMINDA YAPILAN SATIŞLARIN TOPLAM SATIŞLARA ORANI HESAPLAMASI		
d	KISMİ İSTİSNA KAPSAMINDAKİ SATIŞLAR (KDVK-17/4-g)	1.470.557,86
e	TOPLAM SATIŞLAR	4.990.557,86
f	İSTİSNA SATIŞLARIN TOPLAM SAT. ORANI (e/d)	29,47%
İNDİRİLEMEMEYECİK KDV HESAPLAMASI		
g	ALIŞLAR NEDENİYLE İND KDV	3.250.000,00
h	GENEL GİDERLER NEDENİYLE YÜKLENİLEN İND KDV	450.000,00
i	İND KDV TOPLAMI	3.700.000,00
j	İLAVE ED. KDV (İNDİRİLEMEMEYECİK KDV-30/a) (h x f)	132.600,61

KISMİ VERGİ İNDİRİMİ

ÖRNEK-3)

HASILAT BİLGİLERİ	
MUHTELİF ALTIN TAKİ SATIŞLARI	850.000,00
TOPLAM SATIŞLAR	850.000,00
KISMİ İSTİSNA KAPSAMINDA YAPILAN SATIŞLARIN TOPLAM SATIŞLARA ORANI HESAPLAMASI	
KISMİ İSTİSNA KAPSAMINDAKİ SATIŞLAR	-
TOPLAM SATIŞLAR	850.000,00
İSTİSNA SATIŞLARIN TOPLAM SAT. ORANI	0,00%
İNDİRİLEMeyeCEK KDV HESAPLAMASI	
ALİŞLAR NEDENİYLE YÜKLENİLEN İND KDV	125.000,00
GENEL GİDERLER NEDENİYLE YÜKLENİLEN İND KDV	32.000,00
ATİK ALIMINDA YÜKLENİLEN KDV	14.000,00
İND KDV TOPLAMI	171.000,00
İLAVE ED. KDV (İNDİRİLEMeyeCEK KDV-30/a)	-

VERGİ USUL KANUNU KAPSAMINDA YÜKÜMLÜLÜKLER

VERGİ USUL KANUNU KAPSAMINDA YÜKÜMLÜLÜKLER

**Kuyumcular da 213 Sayılı VUK. 2.Kitapta düzenlenen MÜKELLEFİN
ÖDEVLERİ ile ilgili hükümlere uymakla yükümlüdürler.**

VERGİ USUL KANUNU KAPSAMINDA YÜKÜMLÜLÜKLER

Kuyumcuların, değerli maden ticareti yapanlar dışında ya da **nihai tüketicilerden aldığı emtialar için** gider pusulası düzenlemesi gerekmektedir.

Gelir Vergisi Kanunu'nun 94'üncü maddesinde, esnaf muaflığından yararlanmayan ve vergi mükellefiyeti bulunmayan şahıslardan yapılan alımlar **için tevkifat yapılmayacaktır.**

VERGİ USUL KANUNU KAPSAMINDA YÜKÜMLÜLÜKLER

GİDER PUSULASI: (VUK.234)

- Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar,
- Kazancı basit usulde tespit edilenler,
- Defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabı,
- Defter tutmak mecburiyetinde olan Çiftçiler,

VUK kapsamındaki belgeleri düzenleme zorunluluğu bulunmayanlara ;

Yaptırdıkları işler veya onlardan **satın aldıkları emtia** içinde tanzim edip işi yapana veya emtiayı satana imza ettirecekleri **gider pusulası vergiden muaf esnaf tarafından verilmiş fatura hükmündedir.**

Gider pusulası, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenir. Bu süre içerisinde düzenlenmeyen gider pusulası hiç düzenlenmemiş sayılır.

VERGİ USUL KANUNU KAPSAMINDA YÜKÜMLÜLÜKLER

DEĞERLEME

**Stokta bulunan altınlar
maliyet bedeliyle**

(V.U.K. 274 Md.)

VERGİ USUL KANUNU KAPSAMINDA YÜKÜMLÜLÜKLER

ALTIN KREDİSİNDE DEĞERLEME

Bankadan alınan **altın kredisi**, kredi sözleşmesine dayanan bir borç niteliği taşıdığından **mukayyet değerle değerlendirir, (VUK-285)**

Geçici vergi dönemi ve hesap dönemi sonundaki dönem için altın olarak hesaplanan faiz de mukayyet değere eklenir,

Kredinin geri ödemesi sırasında mukayyet değerle geri ödeme tarihinde bankanın hesapladığı değer arasındaki farkın, doğrudan gelir veya gider hesaplarına intikal ettirilmesi gerekmektedir.

VERGİ USUL KANUNU KAPSAMINDA YÜKÜMLÜLÜKLER

MADDE 274/A- Kıymetli madenler

Altın, gümüş, platin ve paladyum gibi kıymetli madenler **borsa rayici ile değerlendirir**. Borsa rayici yoksa veya borsa rayicinin muvazaalı bir şekilde oluştuğu anlaşılırsa değerlemeye esas bedel olarak, bu rayiç yerine maliyet bedeli esas alınır.

Bu madde hükmü **kıymetli maden ile olan senetli veya senetsiz alacaklar ve borçlar** hakkında da caridir.

Kıymetli maden ile olan **mevduat veya kredi sözleşmelerine müstenit alacaklar ve borçlar** değerlendirme gününe kadar hesaplanacak faizleriyle birlikte dikkate alınır.

Alacak ve borçların değerlendirme günü kıymetine irticasına ilişkin olarak 280 inci, 281 inci ve 285 inci maddelerde yer alan hükümler bu fıkra kapsamındaki alacak ve borçlar bakımından da geçerlidir.

VERGİ USUL KANUNU KAPSAMINDA YÜKÜMLÜLÜKLER

**KIYMETLİ
MADEN**

```
graph TD; A([KIYMETLİ MADEN]) --> B([KIYMETLİ MADEN ÜRETİM VE ALIM-SATIMI İLE İŞTİĞAL EDEN MÜKELLEFLER TİCARİ MAL]); A --> C([TASARRUF AMAÇLI]); B --> D([MALİYET BEDELİ VUK-274]); C --> E([BORSA RAYİCİ VUK 274/A]);
```

**KIYMETLİ MADEN
ÜRETİM VE ALIM-
SATIMI İLE İŞTİĞAL
EDEN MÜKELLEFLER
TİCARİ MAL**

**MALİYET
BEDELİ
VUK-274**

**TASARRUF
AMAÇLI**

**BORSA
RAYİCİ
VUK 274/A**

VERGİ USUL KANUNU KAPSAMINDA YÜKÜMLÜLÜKLER

ALTIN KREDİSİ

```
graph TD; A(ALTIN KREDİSİ) --> B(KIYMETLİ MADEN ÜRETİM VE ALIM-SATIMI İLE İŞTİĞAL EDEN MÜKELLEFLER); A --> C(TASARRUF AMAÇLI); B --> D(MALİYET BEDELİ VUK-274); C --> E(BORSA RAYİCİ VUK 274/A)
```

**KIYMETLİ MADEN
ÜRETİM VE ALIM-
SATIMI İLE İŞTİĞAL
EDEN
MÜKELLEFLER**

**MALİYET
BEDELİ
VUK-274**

**TASARRUF
AMAÇLI**

**BORSA
RAYİCİ
VUK 274/A**

ALTIN KREDİSİNDE DEĞERLEME

- Bankalar altın alış ve satış fiyatlarını serbestçe belirleyebildikleri için, altının **BİST Kıymetli Madenler Piyasasındaki değerinin değil**, krediyi kullandıran bankanın altın kredisi için tespit etmiş olduğu satış fiyatının esas alınması,
- Bankadan alınan **altın kredisi, kredi sözleşmesine dayanan bir borç** niteliği taşıdığından mukayyet değerle değerlendirilmesi, geçici vergi dönemi ve hesap dönemi sonundaki dönem için altın olarak hesaplanan faizin de mukayyet değere eklenmesi,

ALTIN KREDİSİNDE DEĞERLEME

- **Kredinin geri ödemesi** sırasında mukayyet değerle geri ödeme tarihinde **bankanın hesapladığı değer arasındaki farkın**, gelir veya gider hesaplarına intikal ettirilmesi,
- **Kredi olarak alınan altının, işletme için emtia niteliğinde olması** sebebiyle aktife maliyet bedeli ile kaydedilmesi, geçici vergi dönemi sonları itibarıyla **stokta bulunan fiziki altın mevcudunun maliyet bedeli ile değerlendirilmesi** ve satılmadığı sürece gelir veya gider hesaplarını etkilememesi, gerekmektedir.

TESVİK ZORUNLULUĞU VE İSTİSNASI

Kuyumculuk faaliyeti dolayısıyla yapılan altın alım ve satımlarının **30.000,00 TL'yi aşması** halinde ödeme ve tahsilatınızın bankalar, özel finans kurumları veya posta idaresi aracılığıyla yapılması gerekmektedir.

Yabancılar ve/veya Türkiye mukimi olmayan gerçek kişilerle yapacakları işlemlere ilişkin tahsilat ve ödemeler Aracı Finansal Kurumlar Kanalıyla Yapılması Zorunluluğu bulunmamaktadır. **(düzenlenecek faturalarda pasaport numaralarının yazılması şart, tahsil edilen tutarların tahsilatı takip eden ilk iş günü sonuna kadar aracı finansal kurumlara yatırılması zorunluluğu aranılmayacaktır.)**

BİST A.Ş. Bünyesinde Yer Alan Kıymetli Madenler Piyasasında **İşlem Yapma Yetkisi Verilenlerin**, Faaliyet Konuları Kapsamında Yapacakları İşlemlere İlişkin Tahsilat Ve Ödemelerin, **Aracı Finansal Kurumlar Kanalıyla Yapılması Zorunluluğu bulunmamaktadır.**

DİĞER MEVZUAT YÖNÜNDEN YÜKÜMLÜLÜKLER

KUYUMCU TİCARETİ YETKİ BELGESİ

- Ticaret Bakanlığı tarafından verilmektedir,
- Sektörde faaliyet gösteren tüm işletmeler için zorunludur,
- Hem fiziki hem de online satış yapan kuyumcuları kapsar,
- Belgesiz faaliyet göstermek yasal yaptırımlara tabidir,

KİMLİK İBRAZ VE KAYIT ZORUNLULUĞU (MASAK DÜZENLEMELERİ)

- 185.000 TL ve üzerindeki değerli maden alım-satım işlemlerinde müşteri kimlik ibrazı ve kayıt zorunluluğu bulunmaktadır,
- Kuyumcular, bu işlemlerde müşterilerinin kimlik bilgilerini almak ve 8 yıl süreyle saklamakla yükümlüdür,
- Bu düzenleme, bağlantılı işlemleri de kapsar,

DİĞER MEVZUAT YÖNÜNDEN YÜKÜMLÜLÜKLER

3100 Sayılı Kanun Kapsamındaki Yükümlülük

Satışı yapılan malları aynen veya işlendikten sonra satışını yapanlar dışındaki kimselere satan veya aynı kimselere hizmet veren birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, ödeme kaydedici cihaz kullanmak mecburiyetindedirler.

Fatura düzenleme sınırı: $9.900 \times 3 = 29.700$ TL

5549 Sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun

Şüpheli işlem bildirimini gerektiren durumlarda tutar gözetmeksizin, **şüphenin olduğu tarihten itibaren en geç on iş günü** içinde gecikmesinde sakınca bulunan hallerde ise derhal MASAK Başkanlığına bildirilmelidir.

MALİ MÜŞAVİRLERİN ŞÜPHELİ İŞLEM BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜ

KOD	AÇIKLAMA
SM SMMM YMM SEKTÖRÜNE ÖZGÜ TİPLER	
T-018-2.1	Yapılan ya da yapılmak istenen işlemin mutad ve makul hukuki veya ekonomik bir gerekçesi ya da mantığının olmaması.
T-018-2.2	Görünürde birbirinden bağımsız hareket eden Müşterinin; aynı adres, telefon ve benzeri iletişim bilgilerini vermesi, aynı kişiler ile alım satım ilişkisi içerisinde olması veya aynı kişilere kefalet/vekalet ilişkisi içerisinde olması
T-018-2.3	Mutad uygulamalarda toplu yapılması gereken işlemlerin, tespit ve bildirimlerden kaçınmak amacıyla, mantıklı bir gerekçesi olmaksızın bölünmesi.
T-018-2.4	Ticari faaliyet gösteren kişi veya kuruluşların faaliyetleri kapsamında olağan olarak tekrarı gereken işlemlerin münferit işlem olarak kalması ya da aksine olağan ticari hayatta sık yapılmayan işlemlerin sürekli olarak tekrarlanması.
T-018-2.5	İşlem yapan kişi ya da kişilerin kimlik ibraz etmeksizin veya geçerli kimlik belgesi olmaksızın sahte-hayali olduğundan şüphe duyulan isimle işlem yapmaya, başkaları adına veya hesapları üzerinden işlem yaptırmaya teşebbüs etmesi.
T-018-2.6	İşlem yapan kişinin şirket ve/veya hesap vb. kayıtlarının nerede olduğunu bilmemesi.

MALİ MÜŞAVİRLERİN ŞÜPHELİ İŞLEM BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜ

T-018-2.7	Tüm işlemlerde üçüncü bir kişinin bulunması ancak bu kişinin işlemde aktif olarak yer almaması.
T-018-2.8	Kişilerin belgelerdeki imzaları yalnızca elektronik ortamda göndermekte ısrar etmesi.
T-018-2.9	İşlemi yönlendiren 3. kişinin resmi belgelerde resmi taraf olmaması.
T-018-2.10	İşlemde taraf olan kişilerin uygun temsilci olmaması ya da temsil ettikleri tarafı yeterince açıklayamaması.
T-018-2.11	İşlemde gerçek faydalanıcının kimliğinin gizlenmesi veya tarafların gerçek sahipliği saklamaya çalışması.
T-018-2.12	İşleme dahil olan taraflar arasında mantıklı bir ticari bağ olmaması ve bu bağın işlem doğasıyla açıklanamaması.
T-018-2.13	Yeni kurulan bir şirketin, kısa süre içinde büyük miktarda sermaye artışı yaşaması ve bu artışın mantıklı bir açıklamasının olmaması.
T-018-2.14	Mantıklı veya ekonomik bir gerekçe olmaksızın karmaşık mülkiyet/ortaklık yapıları veya birden fazla yargı alanını kapsayan işlemler oluşturulması.
T-018-2.15	Varlıkların yönetimi veya elden çıkarılması için olağandışı koşullar altında işlem talep edilmesi ve bunun mantıklı bir gerekçesinin olmaması.
T-018-2.16	Müşterinin aynı işlem için birden fazla fatura/belge talep etmesi.

MALİ MÜŞAVİRLERİN ŞÜPHELİ İŞLEM BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜ

T-018-2.17	Yüksek değerli alım satım işlemlerine ilişkin ödemelerin, bankacılık sistemi kullanılmaksızın nakit ödeme şeklinde gerçekleştirilmesinde ısrarcı olunması.
T-018-2.18	Müşterinin gayrimenkulü, bir akrabası veya tanıdığı (eş, çocuk, anne/baba hariç) adına satın alması.
T-018-2.19	Müşterinin, kendisini mülk ile ilişkilendirecek herhangi bir belgeye adını koymak istememesi ya da farklı isimler kullanması.
T-018-2.20	Müşterinin piyasa değeri veya daha yüksek bir fiyat üzerinden satın alma pazarlığı yapması, ancak belgelerde daha düşük bir değer kaydedilmesini ve aradaki farkı "el altından" ödemeyi teklif etmesi.
T-018-2.21	Müşterinin, ilk ödemeyi eş veya ebeveyni haricindeki bir üçüncü şahsın hesabıyla ödemesi.
T-018-2.22	Müşterinin, yüksek miktarda nakit ödeme yapıp kalan tutarı başka bir kaynaktan (örneğin yurt dışı banka) finanse etmesi.
T-018-2.23	Müşterinin, kişisel kullanım amaçlı bir mülkü şirketi aracılığıyla satın alması ve bu işlemin Müşterinin normal ticari faaliyetleriyle uyumlu olmaması.
T-018-2.24	Müşterinin kısa bir süre içinde birden fazla mülk satın alması ve mülklerin konumu, durumu veya onarım maliyetleri hakkında fazla endişe duymaması.
T-018-2.25	Müşterinin, satın almayı aşırı şekilde gerekçelendirmesi veya açıklamasının abartılı olması.
T-018-2.26	Müşterinin, revaçta olmayan bir bölgede lüks bir ev inşa etmek istemesi.
T-018-2.27	Müşterinin, riskler, komisyonlar veya diğer işlem maliyetleri hakkında kaygısız bir tutum sergilemesi.
T-018-2.28	Müşterinin, finansal durumunu gerçekçi olmayan veya belgelerle desteklenemeyecek bir şekilde sunması.

MALİ MÜŞAVİRLERİN ŞÜPHELİ İŞLEM BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜ

KOD	AÇIKLAMA
T-018-2.29	Reşit olmayan, vesayet altında olan veya ekonomik kapasitesi olmayan kişiler adına olağan dışı işlemler gerçekleştirilmek istenmesi.
T-018-2.30	Alıcı şirketin faaliyetleriyle ilişkisiz gibi görünen işlemler ya da ticari faaliyeti olmayan bir şirket aracılığıyla işlem yapılmak istenmesi
T-018-2.31	Müşterinin, aldığı mülkü çok kısa sürede aynı fiyata ya da düşük tutara satması.
T-018-2.32	Müşterinin, mülkü piyasa değerinin altında satması ve ek olarak "el altından" ödeme teklif etmesi.
T-018-2.33	Müşterinin, mülkü görmeden ve hızlıca satın alması.
T-018-2.34	Müşterinin, yakın zamanda sattığı bir mülkü geri satın alması.
T-018-2.35	Müşterinin finansal kuruluş nezdinde hesap açma işlemini hayatın olağan akışına aykırı şekilde vekalet ile yaptırmak istemesi.
T-018-2.36	Müşterinin yasa dışı amaçlar için kullanmak amacıyla finansal kuruluşlar nezdinde hesap açtırmak istemesi.
T-018-2.37	Müşterinin çok sayıda finansal kuruluştaki hesap açtırması ve ülkeye hiç gelmemesi.
T-018-2.38	Müşterinin ülkede fiziken bulunmaması ve finansal işlemlerinde finansal kuruluşları kullanarak varlıkları yurt dışına çıkarması.
T-018-2.39	Müşterinin paravan tüzel kişilik (vakıf, dernek, şirket vb.) oluşturmak istemesi.
T-018-2.40	Müşterinin ticari işlemi olmaksızın yalnızca para transferi amacıyla şirket kurmak istemesi.
T-018-2.41	Müşterinin kontrollere takılmamak amacıyla finansal aktivitelerini yürüteceği kuruluş/ülke ya da bölge araştırması.

MALİ MÜŞAVİRLERİN ŞÜPHELİ İŞLEM BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜ

T-018-2.42	Müşterinin gerçek faydalanıcının gizlenmesi amacıyla zincir ortaklıklar kurmak istemesi.
T-018-2.43	Müşterinin, kara para aklama yasalarının yetersiz olduğu ve gizli bankacılık ile vergi cenneti olarak bilinen bir ülkedeki kuruluşlardan fatura alması.
T-018-2.44	Müşterinin, iş uygulamalarıyla uyumsuz şekilde lüks kişisel ve tüketici malları satın alması (örneğin, yatlar, lüks arabalar, kişisel mülkler).
T-018-2.45	Müşterinin, işin olağan akışına uymayan şekilde bağlı ortaklıklarına veya kontrol ettiği şirketlere büyük ödemeler yapması.
T-018-2.46	Müşterinin kayıtlarının, sürekli olarak maliyetin altında satışları yansıtmaması ve şirketin zarar etmesine rağmen faaliyetlerine devam etmesi.
T-018-2.47	Müşterinin, offshore şirketlere alışılmadık danışmanlık ücretleri ödemesi.
T-018-2.48	Müşterinin, işin türüne göre olağandışı olan şekilde hiçbir çalışanının olmaması.
T-018-2.49	Müşterinin her yıl muhasebeci değiştirmesi.
T-018-2.50	Müşterinin sahte ya da yanıltıcı belge ile gelir/giderlerini muhasebeleştirmek istemesi.
T-018-2.51	Müşterinin, aynı anda ve çok sayıda vekalet işlemleri ile açılmış ticari işletmelerin kayıtlarının tutulmasını istemesi.
T-018-2.52	Ticari işletme ortak ya da yöneticilerin gerçekleştirilen faaliyet ya da finansal işlemlerden bütünüyle habersiz olması ve/veya ulaşamaması.
T-018-2.53	Para nakline aracılık amacıyla kurulan ticari işletmelerin kayıtlarının tutulmasının istenmesi.
T-018-2.54	Müşterinin finansal iş ve işlemlerini muhasebe kayıtları dışında başka sistemler üzerinden ayrıca kayıt tutarak izlemesi.

Yükümlü Grubu	Yükümlülük	Yıllara Göre Uygulanması Gereken İPC Tutarları (TL)				
		2021	2022	2023	2024	2025
Finansal Kuruluşlar	Müşterinin Tanınması	65.466	89.164	198.772	314.974	453.342
	Şüpheli İşlem Bildirimi	109.110	148.606	331.286	524.954	755.566
	Devamlı Bilgi Verme	65.466	89.164	198.772	314.974	453.342
	Ceza Üst Limitleri	43.644.000	59.443.128	132.516.565	209.985.748	302.232.487
FOBİM	Müşterinin Tanınması	32.733	44.582	99.386	157.487	226.671
	Şüpheli İşlem Bildirimi	54.555	74.303	165.643	262.477	377.783
	Devamlı Bilgi Verme	32.733	44.582	99.386	157.487	226.671
	Ceza Üst Limitleri	4.364.400	5.944.312	13.251.654	20.998.570	30.223.241
Elektronik Tebligat Kap. Yükümlüler	Elektronik Tebligat	43.644	59.443	132.516	209.984	302.229
	Ceza Üst Limitleri	1.091.100	1.486.078	3.312.913	5.249.641	7.555.808
5549 Sayılı Kanun Madde 5 Kap. Yükümlüler	5549 sayılı Kanun Madde 5 (Yükümlülere yazılı ihtar yapılarak verilen süre sonunda eksikliklerin tamamlanmaması)	545.550	743.039	1.656.456	2.624.820	3.777.903
	5549 sayılı Kanun Madde 5 (Yükümlülere ikinci kez yazılı ihtar yapılarak verilen yeni süre sonunda eksikliklerin tamamlanmaması)	1.091.100	1.486.078	3.312.912	5.249.640	7.555.806
	Ceza Üst Limitleri	43.644.000	59.443.128	132.516.565	209.985.748	302.232.487

MUHASEBE İŞLEMLERİ

SEKTÖRDE KULLANILAN ÖLÇÜTLER

AYAR VE MİLYEM HESAPLARI

- Kuyumculukta kıymetli metaller saf hâlde kullanılmaz.
- Kıymetli metaller yardımcı metallerle **alaşım** yapılarak kullanılır.
- Alaşımın yapılmasında esas amaç külçe içerisindeki saf metal miktarının istenen oranda değiştirilmesidir.
- Alaşım içerisindeki saf metal miktarının azaltılmasıyla, ürünün **daha az maliyetle üretimi** sağlanır. Aynı zamanda saf metale bir takım özellikler (dayanım, renk, işlenebilme özelliği, verilen şekli muhafaza edebilme vb.) kazandırılır.

SEKTÖRDE KULLANILAN ÖLÇÜTLER

MİLYEM:

- Alaşım içerisinde bulunan saf metal ağırlığının toplam ağırlığa bölümüne **milyem** denir.
- En **saf altın bin milyem** olarak kabul edilir.
- Saflığın değeri sıfıra doğru azalır. Saflık değeri düştükçe içerisindeki katkı miktarı artar.

AYAR:

- Altın alaşımı içerisindeki **saf altın miktarının, 1/24 oranında** gösterilmesine **Ayar** denir.
- Ayarda **en saf altın 24 ayar** kabul edilir. 24 ayardan aşağıya doğru saflık azalır.
- Milyemde olduğu gibi alaşımın ayarı düştükçe içerisindeki katkı miktarı artar.
- $1 \text{ ayar} = 41,6666 \text{ Milyem} \text{ (} 1000 \text{ milyem} / 24 \text{)}$

SEKTÖRDE KULLANILAN ÖLÇÜTLER

	AYAR	AĞIRLIK GR	HAS MİKTARI GR
ÇEYREK ALTIN	22	1,75	1,60
YARIM ALTIN	22	3,50	3,21
TAM ALTIN	22	7,00	6,42

➤ Yalnız Has alım satımı yapan bir firma stoklarını; (TS:7000’e göre) **Milyem** cinsinden takip edebilir.

(**Milyem:** Altın saflığının “binde” olarak ifadesidir. Kütle içerisinde bulunan has orani, 1 gramlık bir parçada 0,995 gram has bulunması yani 0.995 has)

➤ İmalat yapan firmada ise **has** stoklarının **milyem (gr)**, yarı mamul ve mamul stoklarının ise içindeki milyem (gr) ve adet bazında takip edilmelidir,

SEKTÖRDE KULLANILAN ÖLÇÜTLER

- **Mamul mal satan işletmelerin** ise stoklarını **adet ve milyem (gr)** cinsinden,
- **Değerli taşlardan mamul mal satan işletmelerin** ise stoklarını
 - **Has miktarını milyem (gr)** olarak,
 - **Taş miktarını** (Elmas, Pırlanta, Zümrüt, Safir, Yakut, Zebercet, Topaz, Opal,) **karat olarak** (Kıymetli taşların ölçü birimi **olan karat** (*)
 - **İnci ve Zirkonia, Miskal veya gr** (1 miskal=24 Karat=4,8 gr) olarak çok değerli olanları da karat olarak değerlendirilmektedir.
Ayrıca mamul malları da adet olarak stoklarında takip etmelidir.

(*) **Bir karat 200 miligram denk gelir. (0,2 gram)**

ÜRETİM İŞLETMELERİNDE MUHASEBE

SİPARİŞ MALİYET YÖNTEMİNDE MALİYET OLUŞUMU (DOĞRUDAN FİİLİ G.Ü.G)

TİCARİ İŞLETMELERDE MUHASEBE

TİCARİ MAL ALIŞLARI
(153)

SATILAN TİCARİ MAL MALİYETİ
(621)